

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Nagyobb terjedelmű s többzetű hirdetések alkalmán a legolcsóbb ártól 10 forintig. Bélyegdíj minden kópia beállításáért 30 kr. „Nyitár”-ban megjelenő közlemény minden példára 20 kr. Hirdetéseket felvételre a kiadóhivatalban, KUTASI I. könyvnyomdájában, valamint ZICHER M. H. könyv. irodájában is. Névtelenül vagy bérmentesen beküldött kéziratok nem vételnek figyelembe. Kéziratok vissza nem adandók.

Elismert készítmények az őszülés ellen E-től Párisban.

Legjobb óvszer a haj őszülése és kihullása ellen. A hajhagymákat megerősíti, a kopra képművelését megakadályozza, annak terjedését megelőzi és a legkésőbb korig megőrzi a haj színt.

Legjobb óvszer a haj őszülése és kihullása ellen. A hajhagymákat megerősíti, a kopra képművelését megakadályozza, annak terjedését megelőzi és a legkésőbb korig megőrzi a haj színt.

Nestle Henri
NEK TAPLALÓ LISZTJE
Nagy erdem oklevél.
Kiváló ORVOSTUDOROK bizonyítványai.
Gyári jegy.
Nestle Henri-féle
tömörített tej.
Nagy doboz 50 kr.
BERLYAK,
Bécs I. Naglergasse 1.
Videk minden győgytárában kapható.

Elismert készítmények az őszülés ellen E-től Párisban. Legjobb óvszer a haj őszülése és kihullása ellen. A hajhagymákat megerősíti, a kopra képművelését megakadályozza, annak terjedését megelőzi és a legkésőbb korig megőrzi a haj színt.

Debreczen, jul. 24.

Titkos forradalmi szellem terjed folytonosan Oroszországban; a tonkingi háború kibontakozás helyett még mindig bonyolódik; a cholera Egyiptomban állhatatosan szedi áldozatait; a madagaskari ügy pedig szaporította azon kérdések számát, melyek nem egykönnyen megoldhatók, de a melyeket gyakran értvezedek át vajudnak a diplomaták: Nálunk, Magyarországon ez időszert szintén foglalkoztatja az embereket egy ügy, mely — azt hisszük — szintén egyike lesz azon kérdéseknek, melyek megoldatlanul vettetnek ki a társadalmi élet szinpadára, hogy rágódjanak rajta az azzal legközelebb érdekelttek: s ez a tisztaszélszi ügygyel kapcsolatos zsidókérdés.

Németország legegészségesebb politikája, terjeszkedni esendben, nyiltan a tettek mezejére lépni akkor, mikor arra alkalmassnak kínálkozik az idő. Teheti ezt, mert az ország belrendje, közigazgatási szervezete a legszilárdabb alapokra fektetve: a hatalom vas akaratú örökdió a dynastia érdekei felett. Mennyivel különbözik ez állapottól Franciaország helyzete! A nehezen kivívott köztársaságnak mennyi küzdelmet kell átélni, hogy megtarthassa magát a helyzet magaslatán a számos trónkövetelő család erőlködése ellenében, melyek minden legkisebb alkalmat megragadva, a hatalmat kezökbe keríteni kívánják. Mindennél van izgalom, a kedélyek egyik országban sem nyugodtak: hiába, ez a világ folyása, mely századok óta így volt, így van és lesz.

S míg az egyes államokban a népeket ily külső benyomások tartják izgatottságban, addig a népek állandó jólétének kérdése teljesen háttérbe szorul. A társadalmi bajok fölényt nyertek a politika legfontosabb kérdései felett, s a kormányok, melyeknek hivatása és kötelessége lenne különben örökdió az államélet legsarkalatosabb érdekei felett, szintén belevegynének a mindennapi zajba, a mindenható fogtatják ott, hol arra legkevésbé szükség van; s télenyiséget tanusitanak akkor, mikor cselekedniük kellene.

Ez jellemzi általánosan a helyzetet. Nem kóros állapotra mutat-e ez? A társadalom beteg, a politikai élet tultengett, nagy mozgalmaknak kell jönni, melyek segítsenek és változtassanak mindezekben: annyi bizonyos, hogy el kell következni az időnek, midőn fejedelem, kormány és nép a közös jólét előmozdítására közösen fognak közremunkálni. A szenvedélyek, önzés, irigység, gyűlölet a szívekől származva, a közös boldogságra, a kölesönös boldogításra való törekvés lesz főjellemvonása mindegyik félnek. Mert ott, hol az uralkodó nem a népszabadság szilárd alapján építi hatalmának várát, hol a kormány nagyon sokat kormányoz s a közérdek helyett saját érdekét s uralkodási viszketetét tartja szem előtt, hol a nép a kor intó szavát nem fogja fel, s tetterejét és munkaképességét beviszályok szítására használja fel: ott a szabadság nem virulhat fel, a nemzet nem lehet erős s a népek jóléte és boldogsága csak óhaj marad, de valóvá nem válik!

Grf.

Szabadelvűség. A debreczeni reform. egyház tanácsa közelebb igen fontos határozatot hozott, mely nagy horderejű tanügyi kérdést oldott meg. — Debreczenben ugyanis eddig az volt a gyakorlat, hogy tanítói állomásokra általános pályázatot nem hirdettek, hanem csak azok pályáztak a megüresült állomásokra, akik esetleg tudomással bírtak róla, s ezek közül az iskolaszék ajánlata folytán választott tanító. Ez ujabban hozott határozat megszüntette a régi gyakorlatot, kimondván, hogy Debreczen városának főbb tanítói állomásaira fűresedés esetén pályázatot hirdet, hogy így az ország kiválóbb tanerői ne legyenek kizárva, ha hajlandóságuk van Debreczenben tanítói állomást elfoglalni. E

határozat mindenesetre dicséretére válik az egyháztanácsnak.

Kossuth Lajoshoz Esztergom város közönsége hosszabb üdvözlő iratot intézett, melyben a többiek közt ezeket mondja: Búske reá az ósváros közönsége, hogy Önt, melyen tisztelt Hazafi, akkor, midőn a hosszú elnyomatás utau először jutott szóhoz, az 1861. évi rövid alkotmányos ebrédés idejében diszpolgárává választotta s ezen önmagát megistizelő határozatát az uralmom volt hatalmi tényezők ellenkező akaratá és tiltó meghagyása daczára is érvényben fenntartani tudta; mert melyen átérezte már akkor a honfui kegyelet azon kötelességet, melylyel — mint jegyzőkönyvünk kifejezi — „a szabadság törhetlen bajnoka” irányában tartozott. Ezen kegyelet az azóta lefolyt közel negyedszázad eseményei, hazánk közjogi és politikai helyzetere melyen kiható változásai is nem hogy csökkenti, sőt az évek haladásával arányban csak fokozni, szilárdítani voltak képesek.

Egyiptomból folyton aggasztóbb hírek érkeznek a cholera pusztításáról. Különösen az angol lapok lármázzák fel a világot; ok állítják, hogy a hivatalos jelentéseknek hitelt adni nem lehet, mert például Kairóban egyedül tegnapelőtt hatszáz ember lett a járvány áldozata. Ez állami hírekkel szemben annál megfoghatóbb az angol kormány magaviszelete, mely az európai kabinetektől vett többszörös gyöngéd figyelmeztetés daczára, még mindig megfoghatóan közönyt mutat a vesztegzári és egészségügyi intézkedésekkel szemben, és hogy kereskedelmi érdekei kárt ne szenvedjenek, eltűri, hogy az egyes övrendszabályok minduntalan kijátszassanak. Ujabban fölmerült a hír, hogy a fenyegető veszéllyel szemben az európai kabinetek értekezlet akarnak összehívni, mely az egészségügyi intézkedésekre, melyek ma minden államban eltérő természetűek, nagyobb egyöntetűséget hozzon s az intézkedések lelkiismeretes végrehajtása felett ellenőrzést gyakoroljon. Az eszme azonban még eddig nem jutott a valóság stádiumába, noha a veszély közvetlen s minden idővesztegetés súlyosan megbosszulhatja magát.

Értekezlet. Párisból jelentik július 21-éről: A Memorial Diplomatique szerint a negy hatalmak londoni képviselői az új francia nagykövet megérkezésére várnak s magánkonferenciát fognak javaslatba hozni, melyre Ghika herczeg is meghívotnak. E konferencián a londoni Dunaszereződés kérdését fogják tárgyalni s igekezni fognak, hogy barátságos uton mellőzzék mindazt, a mi Romániának alkalmat adna ez ügyben jelen magatartását továbbra is fenntartani.

Orosz dolgok. Pétervári diplomatiai körökben az hírlki, hogy a reactionariuskok és a panszlávok heves rohammal megingatták Giers külügyminiszter állását. Azzal vadolják őt, hogy nagyon gyöngé az osztrák-magyar-nemet szövetség ellenében, és hogy nem tudta megakadályozni a hármas szövetség megkötését, vegre hogy Giers külügyi politikája gátolja Oroszország beviszonyainak megszilárdulását és fejlődését.

A horvát álmok. H-gy csendesebb óráikban mi mindenről álmodoznak a mi horvátaink, arról ekes bizonyosság tehet egy zágrábi lap vezércikke, melyben a következők foglaltatnak:

„Mindent fölhozhatunk a nagyhorvát törekvések ellen, de meg kell engednünk azt az egyet: hogy végző iparkodásában a szláv hatalom ellen van irányozva s adott esetben leghevesebb ellenségévé lesz Oroszországnak. Hogy is jöhetnek a magyar lapok a nagyhorvát eszmék visszautasításának és helytelenítésének gondolatára? Nem helyesebben tennék-e ha a monarchia érdekeinek kezére dolgoznának? Valóban ha magukhoz hűek akarnak maradni, kell hogy a Habsburgházhoz is hűek maradjanak s ellenségeiknek ismerjék annak minden ellenségét. Mert Horvátország és a horvátság, ugy a mint van, s ahogy az utolsó század alatt kifejlődött, életbiztonságát csakis a Habsburgtartományokkal való összeköttetésben találhatja föl. És vajjon olyan nagyon közel állanak e ezek a nagyhorvát törekvések a megvalósuláshoz? Csakugyan olyan könnyű dolog-e Dalmácia, Bosznia és a szlovén tartományok egyesítése Horvátországgal? Vajjon megvannak-e ezen egyesülésnek morális föltelei? Részünkről mindezekre nem hisszük s alig is lesznek olyan álmódók, akik minderre igennel válaszoljanak. Egyet azonban tudunk s ez az, hogy minden horvát ezt az álmot álmodja és mindig is fogja álmodni, arra törekedvén, hogy ez az álm Magyarországot és Ausztria támogatásával és annak érdekében megvalósuljon. Ez a támogatás ma még igaz, hogy messze van; de a népeknek van idejük és szívós kitartásuk.”

Belföldi hírek. — A polgáritörvény könyv általános részere vonatkozó javaslat szövege, már befejeztetett az igazságügyminiszteriumban, s a nagy fontosságú törvényjavaslatak az országgyűlés elő terjesztése a jövő ülészekben meg fog történni. — A katonai egyének kártérítési marasztalása megtámadhatóságának kérdése, törvényhozásilag fog szabályoztatni. Az erre vonatkozó javaslat már a végleges szövegezés stádiumában van. — Tisztújítás. Vasvármegye már jöveve készül a jövő évi tisztújításra. A törvényhatósági bizottság az alispáni állást illetőleg két részere osztott. Az egyik párt Szell Ignác eddigi alispánt, a másik pedig Reiszig Ede főjegyzőt lepetti feljöltil. — A honvédelmi miniszter értesítette a fővárost, hogy mozgósítás esetén azon polgári állású orvosok vagy gyógykövácok, kik katonai loavató bizottságokban alkalmaztatnak, működésük tartama alatt, az utazási költségek megtérítésén felül, az állatorvosok 10 forint, a gyógykövácok pedig 4 forint napidíjat kapnak és a működési napokba az oda és visszautazás tartama is beszámítható.

A tanárgyülés után.

(A „Debreczen” szerkesztőségének.)
Becsés lapjának f. hó 17-iki — 145. — számában „A tanárgyülés után” cím alatt, mint sejteni lehet, egy jelen nem volt vidéki tanár tollából egy cikk jelent meg, melyre — becsés engedelmevel — néhány megjegyzést batorodom tenni.

A névtelen cikkirő a hírlapi közlések ből s jelen volt tagtársak beszédeiből merített biztos értesülései alapján sajnosan jelenti ki, hogy „Debreczen ezuttal nem tett ki magáért”. De kell vallanom, hogy a közönség érdeklődése és buzgósága nem öltött oly nagy arányokat, mint Szatmáron, hol a közgyűlés idejének egy része unneplyes üdvözlő szonoklatok tartására fordítottat s hol a Szatmárhegyen és Erdőhegyen tartott ülések alatt a jelenlevő érdeklődő közönség szives közreműködése folytán a közgyűlési tárgyalások olykor-olykor élénk társas beszélgetéssé váltak: mindazonáltal Debreczenre vonatkozólag bátor vagyok a következőkre hívni föl a névtelen cikkirő figyelmét.

1. Alig tudta meg a városi hatóság, hogy a tisztántuli ref. középiskola tanárgyűléselet Debreczenben tartandja f. évi közgyűlést: rögtön érintkezésbe tette magát az elnökséggel az érkező vendégek elfogadása és elszállásolása iránt.
2. A hatóság részéről a polgármester vezetése alatt nyolcz tagból álló küldöttség jelent meg a közgyűlésen.
3. A társas ebéd, melyen mintegy 100 — 110 egyén vett részt — a vidékiek a nemes város vendégei voltak.
4. Egyházkerületünk érdemduz püspöke az egészségí szempontokból ránézve oly sürög utazást elhalasztá, hogy közgyűlésünkben részt vehessen.
5. Az egyházközségi főgondnok és a lelkesítő kar kezdeményezése folytán a debreczeni ref. egyház 50 db aranyat bocsátott egyesületünk rendelkezése alá tudományos célokra.
6. A közgyűlés folyama alatt, — főként a felolvasások s előadások alkalmával — szép és intelligens hallgatóság volt jelen állandóan. Ezek és más itt fel nem sorolt jelenségek a közgyűlés tagjait méltó hállára indíták, a város, az egyház és a közönség iránt ugy, hogy köszönetének jegyzőkönyvileg kifejezést adott. Ha mindez nem felel meg a névtelen cikkirő igényeinek, melyek talán egy kissé nagyon is magasak: ez guszttus dolga, erről nem tehetünk! . . .

Magára a közgyűlésre vonatkozólag kijelenti névtelen cikkirő, hogy az „nem igen mondható teljes sikerűnek”. Nincs oly testület, melynek működése egy más szempontból gáucsolható ne lenne, ugyanazért amaz állítás sok tekintetben indokolható. A lesújtó ítélet kimondása előtt jó lett volna azonban figyelemre méltatni a következő körülményeket:

1. A most lefolyt közgyűlésen 55 rendes tag volt jelen, a megelőző közgyűléseken megjelent rendes tagok létszáma pedig 25 és 41 között ingadozik.
 2. A megállapított programnak minden szánya letárgyalatott.
 3. A tárgyalások menete higgadt, komoly s a tanárgyűlésehek méltó volt.
- Ezek így levén — ugy vélem — hogy nincs okuk miért pirondniok a jelenüvöltaknak. A gyűlés „végeredménye” pedig csekély felfogásom szerint nem abból ítéendő meg, hogy „meddők voltak a pályázatok” és hogy „nem akar elnök lenni — senki.”
- Az elsőrt nem annyira a közgyűlést, mint inkább az egyesület tagjait, — tehát névtelen cikkirő urat is — illeti a felelős-

seg. Ámbár mentségül felhozhatom, hogy sokkal szélesebb körben mozgó testületnek, — például a magyar tudományos akademiának is — gyakran konstátatott a pályázatok eredménytelen volta. Ha cikkirő pontosabb adatokat nyert volna e közgyűlésről: megtudta volna, hogy ezen baj orvoslása célba vetettetett általa.

A második „sajnos tény” sem róható föl — igénytelen nézetem szerint a közgyűlésnek. Mikor volt az megtiltva, hogy egyes, nagyon is terhes munkakörben mozgó egyének ki ne térhessenek a közbizodalom által való megistiztetés elől? Hiszen ez csak azt bizonyítja, hogy lelkiismeretes férfiu nem vállalkozik könnyen és könnyelműen oly fontos állás elfoglalására, melynek általa leendő teljes és eredményes betöltése iránt némi aggályai vannak. Egyaránt ajánlja az ily eljárást önméret és szerénység. . . Ha e két utolsó szó kiesik egyesületünk tagjainak szótárából — mit a jó Isten soha se engedjen — akkor igazsa lesz névtelen cikkirőnek, addig ne féljen az ilyen bajoktól, tisztelettel kéri

egy a közgyűlésen jelenvolt tanár.

A perzsa sah.

Nazsr-Eddin, „a nap fia” nemrég visszatérve európai utjáról, elbeszélte háremhölgyeinek, mi mindent látott és tapasztalt. A nők legjobban csodálkoztak azon, hogy az utazó európaikat tűzi sarkány röpti vasvonalakon, mialatt ők csinos apró házacsókban ülnek. No már ezt ők is szerettek volna látni s esengtek a sahnak: küldje őket is Európába, hadd röpülhessenek ilyen tüztől röpiett házacsókban. E végétt perzse nem kellett volna őket ép ily messzire küldeni, mert vasut van Egyiptomban és Szíriában is; de hát a sah ezt a költiséget is sokalta, lévén sok asszonya. De mivel nem hagyta nekik békét, mást gondolt ki.

Készítettett nekik Bombayban egy miniatúrvasutat, melynek mozdonyát szeszszel fűtik s ehhez csinos apró kocsi vannak csatolva. Most a perzsa urnök ezzel mulatnak s kívánságuk valamennyire ki lévén elégitve, szépen otthon maradtak.

Nazsr-Eddin ő felségéről különben epen nem írnak epületes dolgokat. Mint egy Perzsiában megfordult francia nő beszéli, Nazsr-Eddin valódi keleti deszota, a ki gyönyört talál a vérengzésekben, sőt saját felségcs kezével is hóhérolja le szerencsétlen áldozatait.

Igy pl. a mult évben egy vallásos szekta, az ugynevezett „babik” ellen irtó háborút vezetett, a foglyokat tömegesen lemészároltatta, még pedig olyan formán, hogy tetőtől talpig ketté vágatta őket. Egyszer jökevénben ő is ketté hasított nagy bárdal is babit, azután megparancsolta a nagyvezérnek, hogy a másikkak ő legyen a hóhéra.

A nagyvezér a minisztereket kényszerítette a hóhérolásra, s így az egész kormányuk módjában volt begyakorolni magát a hóhérmesterségbe. Aztán még a sah a legundokabb önző. Teheránban mindenki tudja, mily értelme van annak, ha a sah meglátogatja a bazárokat.

A cholera.

Alexandriából jul. 21-ki kelettel jelentik: A Kairóból európai forrásból érkezett hivatalos tudósítások egyértévre jelentik, hogy Kairóban aggasztó módon szaporodik, a megbetegedések és halálozások száma. Minthogy eddig eltitkoltak a betegek és elhaltak számát, most ugy látszik, hogy hírtelen terjed az epidemia. Az európai colonia a consulatások utján tiltakozott az egyiptomi kormánytól a rendőrség ez eljárása ellen és pedig nem sikeritlenül.

Minden városrészen kihirdették, hogy legfőlebb 15 perc mulva minden megbetegedést és halálozást be kell jelenteni a legközelebbi rendőrségi állomásnál, a mely rögtön jelentést tesz az egészségügyi bizottságnak, a mely egy szolgálattevő orvos: rögtön elküldi a beteg segítségére vagy a holttét megsemmisítésére. Hasonlóképen Kairó valamennyi temetőjében állandó állomásokat szerveztek és a temetést rendező legközelebbi rokonok kötelesek felmutatni a kerületi orvos által kiállított halotti-levelet, a melyen meg van a halálozás napja és oka. Ezen intézkedés segítségével tegnap meg lehetett tudni a halottak

et, lehet e felemelők tudat, annál...
mely megtört a házasságtörés...
emelte a nőt újra arra a magaslatra...

gő dolgokról felvilágosítást szerzett; tüzetesen...
vizsgáldott és tudakozódott mindenfelől a mi...
öt érdekelhetette és végül a legnagyobb meg...

1836-ban ugyan-e városban jegyzővé elvált...
1847-ik évben a hajdukerület tiszt...
főjegyzésévé választott, s e hivatalában...

Hazánk s a külföld.
Amerikából Európába léghajón.
Egy Beck nevű angol tábornok jelenleg New-York...

szüntét. Az európai hatalmak egyes óvintézke...
Venczebe szigorú egészségügyi rend...
szabályokat léptetett életbe s azok megtartása...

küldöttsége Budapesten. - VII. A „csángó...
herceg.” - VIII. Az uti költség. - IX. A...
diadalut. - X. Itthon. Egy példányuk egy...

Apró-cseprő.
Absurdumok:
Vannak adósaim, tehát fizetnek.

Veszprémi Gáspár.

Ma délután vesszük a lesújtó hírt, hogy...
Veszprémi Gáspár, Hajdumegye alispánja...
szabolcs hajdukerületi egyházmegye gond...

ilyen érzelmei nem voltak, nevetett örömben...
hiszen oly szép most az élet!
- Mikor kellene egybekelnünk, édesem...

Szóltanul haladtak egymás mellett.
- Menjünk vissza, - szökött őrzsike nyu...
goddan, - mindenek vége, el kell egymást...

Muzsák.
- Petöfi Sándor, a nagy költő néhány...
eddig ismeretlen verse jutott legújabbán...

Arverési hirdetmény.
A debreczeni kir. járásbírósnak 5341/1883.
P. szánu végzése folytán közhírre tételük...

Nyiregyháza, jul. 24. (A „Debre-
czen” saját tudósítójától.) A védők köz-
gül először Funták fog szólni. Az ő...

Nyiregyháza, jul. 24. (A „Debre-
czen” tudósítójának távirata) Védbeszédek meghallgatására igen...

